

104. REDNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 24. 5. 2024 – Vlada RS se je na 104. redni seji, ki je potekala 23. 5. 2024, med drugim seznanila z analizo trendov gospodarske razvitosti kohezijskih regij, sprejela Program odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4. avgusta 2023 na področju državne cestne in železniške infrastrukture ter se seznanila s sedmim poročilom o napredku pri koriščenju sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 in 2021–2027. Sprejela pa je tudi novelo Uredbe o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini ter odgovor na vprašanje DS RS o problematiki prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov, predvsem v obmejnem pasu, državljanom EU, ki nimajo stalnega oziroma začasnega prebivališča v Sloveniji, in državljanom tretjih držav.

Analiza trendov gospodarske razvitosti kohezijske regije Zahodna Slovenija brez upoštevanja Osrednjeslovenske regije in primerjave s kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija

Vlada RS se je na 95. redni seji dne 14. 3. 2024 seznanila s Poročilom o regionalnem razvoju 2018–2022 ter sprejela sklep, s katerim je naložila Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj, da pripravi kratko analizo trendov gospodarske razvitosti kohezijske regije Vzhodna Slovenija (KRVS) in kohezijske regije Zahodna Slovenija (KRZS) brez upoštevanja Osrednjeslovenske regije (OSR).

Namen analize je pridobiti vpogled v trend gospodarske razvitosti območja kohezijske regije Zahodna Slovenija brez upoštevanja Osrednjeslovenske regije («capital region») ter njegove primerjave s preostalo Slovenijo – t.j. območjem kohezijske regije Vzhodna Slovenija. V dokumentu so prikazani podatki o stanju in trendih gospodarske razvitosti, produktivnosti in inovativnosti v KRVS in v KRZS brez OSR, vključno z medsebojno primerjavo (razliko) in primerjavo s povprečjem Slovenije. Ključni doprinos analize je pridobiti vpogled v dogajanje znotraj KRZS brez OSR. Ta kot teritorialna enota ni predmet statističnih in drugih spremljanj in analiz, kot to sicer velja za statistične regije (na ravni NUTS 2 sta to KRZS in KRVS). Za še bolj informiran vpogled v dogajanje znotraj KRZS brez OSR je zato pri vsakem področju podan tudi pregled stanj in trendov po razvojnih regijah znotraj KRZS.

Analiza je bila pripravljena za obdobje 2015 – 2022, poleg stopnje gospodarske razvitosti (kazalnik: BDP na prebivalca v standardih kupne moči) pa sta bila dodatno analizirana trenda produktivnosti (kazalnik: BDP na zaposlenega) in inovativnosti (kazalnik: delež bruto domačih izdatkov za RRD v BDP). Ključne ugotovitve analize so:

Stopnja gospodarske razvitosti:

- Kohezijska regija Zahodna Slovenija (KRZS) brez Osrednjeslovenske regije (OSR) se je med letoma 2015 in 2017 razvijala nekoliko hitreje od povprečja Slovenije in EU.

- V obdobju zdravstvene in gospodarske krize (2019-2021) ni uspela slediti povprečnim trendom razvoja. Leta 2020 je doživela močan padec, ki jo je približal stopnji razvitosti Kohezijske regije Vzhodna Slovenija (KRVS). Trendi nakazujejo na slab(š)o odpornost KRZS brez OSR na krize.
- Leta 2022 je opazna nadpovprečno hitra gospodarska rast KRZS brez OSR, k čemur je najmočneje prispevala pospešena rast Obalno-kraške in Gorenjske regije.
- Celotno obravnavno obdobje je bila KRZS brez OSR gospodarsko bolj razvita od KRVS.

Produktivnost:

- V KRZS brez OSR je bila do leta 2019 produktivnost rahlo nad slovenskim povprečjem.
- Leta 2020 je opazno padla in se približala vrednostim KRVS.
- Leta 2021 se je ponovno dvignila, vendar je bila njena rast manjša od slovenskega povprečja, kar jo je še nekoliko oddaljilo od slovenskega povprečja.
- Celotno obravnavno obdobje je bila višja od produktivnosti v KRVS.

Inovativnost:

- Če se v povprečju delež bruto domačih izdatkov za RRD v Sloveniji giblje okoli 2 % BDP, se v KRZS brez OSR od leta 2016 dalje giblje okoli 1,5 % in je po višini deleža primerljiv s KRVS.
- Razlika med KRZS brez OSR in KRVS je majhna in se od leta 2016 dalje giblje pod 0,2 % v prid izmenjujočih si regij.

Program odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4. avgusta 2023 na področju državne cestne in železniške infrastrukture

Vlada RS je 12. 10. 2023 sprejela t. i. Predhodni program odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4. avgusta 2023 na področju državne cestne in železniške infrastrukture, ki je obravnaval nujne ukrepe za preprečitev povečanja že nastale škode in zavarovanje življenj in premoženja prebivalstva. Vlada je 25. 10. 2023 potrdila končno oceno neposredne škode na stvareh zaradi močnih neurij z večdnevним obilnim deževjem s poplavami in plazovi 4. avgusta 2023 ter ugotovila, da skupna končna ocena neposredne škode na stvareh presega 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna za leto 2023 in je tako dosežen limit za pomoč v skladu z Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč.

Na podlagi Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč je Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo, pripravilo Program odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi poplav 4. avgusta 2023 na področju državne cestne in železniške infrastrukture. Po dopolnitvi oz. evidentiranju novih odsekov, kjer so potrebni ukrepi za odpravljanje škode zaradi posledic ujme, ocena škode na cestni infrastrukturi znaša

559.2 milijona evrov, ocena škode na železniški infrastrukturi pa znaša 265,07 milijona evrov.

Pravice porabe za izvedbo programa za leto 2024 se zagotovijo z razporeditvijo sredstev iz splošne proračunske rezervacije. Pravice porabe za izvedbo programa za obdobje 2025 - 2028 se bodo zagotavljale v okviru državnega proračuna za posamezno leto (tekem priprave proračunov, izvrševanja proračunov v skladu s proračunsko prakso) oziroma iz sredstev sklada za obnovo.

Sedmo poročilo o napredku pri koriščenju sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 in 2021–2027

Poročilo opisuje izvajanje evropske kohezijske politike v dveh programskih obdobjih, in sicer od 1.4. 2024 do 30.4.2024 oziroma podaja pregled stanja na dan 30.4. 2024. Prvi del poročila je namenjen programskemu obdobju 2014-2020, drugi del pa obdobju 2021-2027.

S koncem leta 2023 je Slovenija kot ena bolj uspešnih držav EU zaključila programsko obdobje 2014-2020. Izkoristili smo vsa razpoložljiva evropska kohezijska sredstva, namenjena ljudem, gospodarstvu in bolj enakomernemu regionalnemu razvoju Slovenije. Na dan 30. 4. 2024 predstavljajo izplačila iz državnega proračuna 106 % pravic porabe v skupni vrednosti 3,54 milijarde evrov (EU del). Zaradi finančnega zaključevanja, ki se še izvaja, se bo ta številka najverjetneje še spremenila oz. povišala.

V okviru izvajanja Programa evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2021-2027 je Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj izdalo za 511,5 milijona evrov (EU del) odločitev o podpori v skupni vrednosti 511,5 milijona evrov (EU del), v poročanem obdobju za 66,5 milijonov evrov (EU del).

Uredba o spremembah Uredbe o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini

Uredba o spremembah Uredbe o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini predstavlja realizacijo 1. točke Dogovora o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne lestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v letu 2024 (Dogovor), ki ga je Vlada RS sklenila z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja.

V skladu s 1. točko Dogovora znaša višina uskladitve vrednosti nominalnih osnov in dodatkov, ki so določeni v nominalni vrednosti po Uredbi o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini 80 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju december 2022 – december 2023, pri tem pa se uskladitev vrednosti plačnih razredov ter nominalnih osnov in dodatkov izvede 1. junija 2024.

Vrednosti nominalnih osnov iz Priloge 1 ter nekaterih dodatkov iz Uredbe se povišujejo za 3,36 odstotka, z učinkom od 1. junija 2024 dalje.

Uredba se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, začne pa veljati 1. junija 2024.

Odgovor na sklepe Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede problematike prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov, predvsem v obmejnem pasu, državljanom EU, ki nimajo stalnega oziroma začasnega prebivališča v Sloveniji, in državljanom tretjih držav

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede problematike prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov, predvsem v obmejnem pasu, državljanom EU, ki nimajo stalnega oziroma začasnega prebivališča v Sloveniji, in državljanom tretjih držav je Vlada prejela 23. 4. 2024

Glede nakupa kmetijskih zemljišč s strani tujih državljanov vlada pojasnjuje, da morajo države članice EU pri pripravi zakonodajnih rešitev slediti razlagalnemu sporočilu Komisije o pridobivanju kmetijskih zemljišč in pravu EU, v katerem so podane smernice unije za regulacijo trgov kmetijskih zemljišč v skladu s pravom EU. Iz razlagalnega sporočila izhaja, da države članice EU lahko omejijo prodajo kmetijskih zemljišč, da bi ohranile kmetijske skupnosti in spodbujale trajnostno kmetijstvo. Pri tem morajo upoštevati pravo EU, zlasti načelo o prostem pretoku kapitala, ki je ena izmed temeljnih svoboščin iz pogodbe o delovanju EU.

V razlagalnem sporočilu so podane usmeritve, ki jih države članice lahko uporabijo za regulacijo trga kmetijskih zemljišč. Usmeritve temeljijo na sodni praksi Sodišča EU, ki v sodbah povzema Akt o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL L št. 236 z dne 23. 9. 2003, str. 346), ki določa, » da se državljanji držav članic EU ali pravne osebe, ki so ustanovljene v skladu z zakonodajo drugih držav članic, glede pridobitve kmetijskih zemljišč ne smejo obravnavati manj ugodno kot na dan podpisa Pristopne pogodbe«. Sodišče zavzema stališče, da je vsak nacionalni ukrep, ki omejuje prost pretok kapitala, mogoče dopustiti samo, če je utemeljen z nujnimi razlogi v splošnem interesu in če se z njim spoštuje načelo sorazmernosti, kar zahteva, da je primeren za uresničitev legitimnega zelenega cilja in ne presega tega, kar je nujno za njegovo uresničitev. Nacionalna ureditev za uresničevanje cilja, na katerega se sklicuje, je primerna le, če resnično odraža namen doslednega in sistematičnega doseganja tega cilja (sodba Komisija proti Portugalski, zadeva C-543/08; sodba SEGRO, zadeva C-52/16; sodba Horvath, zadeva C-113/16; sodba Komisija proti Madžarski, zadeva C-235/17).

Državljanji držav članic EU, Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v angleščini Organisation for Economic Co-operation and Development OECD) in Evropskega združenja za prosto trgovino (v angleščini European Free Trade Association EFTA) pridobivajo lastninsko pravico na nepremičninah v Republiki Sloveniji na podlagi mednarodnih pogodb oziroma pristopnih pogodb k EU), v katerih

ni predviden dodatni pogoj obstoja vzajemnosti. Državljeni držav članic EU, OECD in EFTA so pri pridobivanju nepremičnin (tudi kmetijskih zemljišč) izenačeni s državljani Republike Slovenije, kar pomeni, da na ozemlju Republike Slovenije pridobivajo lastninsko pravico na podlagi vseh pravnih temeljev in pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane Republike Slovenije, ter brez posebnih omejitev, ki bi veljale samo za tujce.

Vlada RS se zaveda pomena zaščite kmetijskih zemljišč in gozdov v Sloveniji in bo pri pripravi predpisov s področja prometa s kmetijskimi zemljišči in gozdovi iskala rešitve, ki bodo skladne s slovenskim pravnim redom in pravnim redom EU. V nasprotnem primeru lahko Evropska komisija proti državi članici zaradi nespoštovanja pravnega reda EU sproži postopek za ugotavljanja kršitev, ki lahko privede tudi do finančnih kazni. Pri pripravi predpisov s področja prometa s kmetijskimi zemljišči in gozdovi bo sledila tudi razlagalnemu sporočilu. Razlagalno sporočilo namreč naslavlja številne usmeritve, med drugim usmeritve glede predhodne odobritve prenosa kmetijskega zemljišča, predkupne pravice (pravica do prve zavrnitve) v korist kmetov, nadzora cen, obveznosti, obdelovanja zemljišča s strani pridobitelja, kvalifikacije pri kmetovanju, zahtev glede prebivališča, prepovedi prodaje pravnim osebam ter omejitev v zvezi s pridobitvami.

***